

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia de Securitate et Educatione Civili VI (2016)

ISSN 2082-0917

Kinga Wójcik-Prządka

Wyższa Szkoła Informatyki Stosowanej i Zarządzania w Warszawie

Działania prewencyjne policji sądowej na wypadek sytuacji kryzysowej na przykładzie Sądu Okręgowego w Warszawie – stan prawny na dzień 19 maja 2016 roku

Wstęp

Współczesne zagrożenia i brak pełnej możliwości przewidzenia czasu i miejsca ich wystąpienia powodują, że świat, kontynent a także państwo stoją przed kolejnymi wyzwaniem związany z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego. Szerokie pojmowanie bezpieczeństwa obejmuje niewątpliwie obszar zarządzania kryzysowego. Powszechnie rozumiane przez dużą część obywateli, zarówno samo pojęcie bezpieczeństwa, jak i zarządzania kryzysowego, najczęściej kojarzy się z sytuacją już zastaną, powstałym kryzysem, który wymaga rozwiązania, „ugaszania” bądź naprawy jego skutków. To negatywne podejście nie znajduje miejsca w szerokim pojmowaniu zarządzania kryzysowego, w którym wyodrębnione są cztery jego fazy: zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy¹. Właściwe rozumienie zarządzania kryzysowego wymaga wieloaspektowego i systemowego podejścia do zarządzania kryzysowego, które zgodnie z definicją określoną w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2013, 1166)² jest „działalnością organów administracji publicznej będącą elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej”³. Czterofazowe podejście do zarządzania kryzysowego ujęte zostało w przytoczonej, ustawowej definicji tego terminu. O ile reagowanie w sytuacji kryzysowej i usuwanie jej skutków są najbardziej zauważalne, faza zapobiegania i przygotowań, mająca na celu zapobiegnięcie sytuacjom kryzysowym, nie są już tak spektakularne. Znaczenie fazy zapobiegania i przygotowań oraz składające się na nią działania prewencyjne jest niezwykle istotne a ich znaczenie jest nie do przecenienia.

¹ W. Lidwa, *Zarządzanie kryzysowe*, Warszawa 2015, s. 22.

² Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, Dz.U. 2013, 1166.

³ Tamże, art. 2.

W niniejszej pracy to zagadnienie zostanie przełożone do realnego funkcjonowania Sądu Okręgowego w Warszawie i zadań policji sądowej związanych z zapobieganiem zaistnieniu sytuacji kryzysowych w tej instytucji. Działania prewencyjne tej formacji wpisują się głównie w fazę zapobiegania i przygotowań, co zostanie przedstawione na konkretnych przykładach.

Organizacja i struktura obszaru bezpieczeństwa w sądach powszechnych

Na terenie Rzeczypospolitej Polskiej sądami powszechnymi są: sądy rejonowe, okręgowe i apelacyjne. Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie nienależącym do sądów wojskowych, administracyjnych i Sądu Najwyższego. Ogólne przepisy o czynnościach oraz organizacji sądów zawarte zostały w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 roku (Dz.U. nr 98 poz. 1070)⁴. Kwestia bezpieczeństwa obiektów sądowych, a w szczególności sędziów, pracowników i osób przebywających w budynkach sądów, które stanowią budynki użyteczności publicznej, jest niezwykle istotna nie tylko z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, ochronę osób i mienia, ale również na ich znaczenie i funkcję, jaką odgrywają w świadomości społeczeństwa. Mimo że obiekty sądowe nie zostały wyszczególnione w wykazie obiektów podlegających ochronie, kwestie zapewnienia bezpieczeństwa i przeciwdziałania zaistnieniu sytuacjom kryzysowym zostały uwzględnione w poszczególnych regulacjach prawnych.

Rola i zadania kierownictwa sądu w obszarze bezpieczeństwa

Rozdział 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. 2015, 2316)⁵ stanowi o czynnościach prezesa i dyrektora sądu. Kwestie z obszaru bezpieczeństwa zostały określone i rozdzielone pomiędzy prezesa a dyrektora w następujący sposób (wybrane kwestie):

Czynności prezesa sądu:

§34.1. wykonując czynności w zakresie działalności administracyjnej sądu prezes w szczególności:

pkt 6. zapewnia przestrzeganie przez podległych pracowników zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych,

pkt 7. zapewnia przez podległych pracowników zasad ochrony i bezpieczeństwa obiektów sądowych,

pkt 12. wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej⁶.

---

⁴ Ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 roku, Dz.U. nr 98 poz. 1070.

⁵ Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. 2015, 2316.

⁶ Ustawa z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1967 nr 44 poz. 220.

Czynności dyrektora sądu:

§35.2. czynności dyrektora sądu obejmują w szczególności:

- pkt 4. zapewnianie przestrzegania przez podległych pracowników zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych,
- pkt 5. zapewnianie ochrony i bezpieczeństwa obiektów sądowych w zakresie nie powierzonym prezesowi sądu, w tym ogłaszanie ewakuacji sądu⁷.

Struktura organizacji bezpieczeństwa fizycznego w Sądzie Okręgowym w Warszawie

Organizacja w obszarze bezpieczeństwa fizycznego w Sądzie Okręgowym w Warszawie ma następującą strukturę:

1. Prezes Sądu Okręgowego – kieruje działaniami w zakresie bezpieczeństwa fizycznego;
2. Wiceprezes ds. Karnych Sądu Okręgowego – pełni nadzór nad bezpieczeństwem fizycznym w obiektach Sądu Okręgowego w Warszawie;
3. Dyrektor Sądu – zapewnienia m.in. odpowiednie warunki techniczno-organizacyjne oraz majątkowe funkcjonowania sądu i wykonywania przez sąd zadań ustawowych;
4. Kierownik Oddziału Bezpieczeństwa – wykonuje m.in. działania w zakresie ochrony osób i mienia, monitoruje stan bezpieczeństwa fizycznego, sprawuje nadzór nad realizacją zadań Straży Sądowej oraz powierzonych firmom zewnętrznym w obszarze ochrony fizycznej i zabezpieczeń technicznych w obiektach Sądu Okręgowego w Warszawie⁸.

Za zapewnienie bezpieczeństwa osobom i mieniu odpowiedzialne są następujące formacje i służby: policja sądowa, Wewnętrzna Służba Ochrony o nazwie „Straż Sądowa”, pracownicy ochrony zatrudnieni na podstawie odrębnych umów, Inspektor ds. ochrony przeciwpożarowej oraz Służba BHP.

Kwestie związane z bezpieczeństwem wynikające z zapisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku *o zarządzaniu kryzysowym* (Dz.U. 2013, 1166)⁹ nie zostały wyszczególnione w czynnościach prezesa i dyrektora sądu. Zadania wynikające z obszaru zarządzania kryzysowego wykonywane są przez wskazane przez kierownictwo sądu osoby, najczęściej realizują je inspektorzy ds. obronnych lub kierownicy poszczególnych oddziałów sądu. Czynności i zadania wynikające z obszaru zarządzania kryzysowego najczęściej nie są realizowane systemowo, pozostają rozproszone na poszczególne komórki organizacyjne, w zależności od obszaru ich działania.

Obszar zarządzania kryzysowego w Sądzie Okręgowym w Warszawie

W Sądzie Okręgowym w Warszawie podejmowane działania z obszaru zarządzania kryzysowego wymagają współdziałania i koordynacji wielu komórek

⁷ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. 2015, 2316), rozdz. 5.

⁸ <http://www.warszawa.so.gov.pl/oddzialy.html> [dostęp: 19.05.2016].

⁹ Tamże.

organizacyjnych Sądu, m.in. Oddziału Bezpieczeństwa z Oddziałem Gospodarczym, Informatycznym, Administracyjnym, Inspektorem ds. ochrony przeciwpożarowej, współdziałania z policją sądową i właściwymi Komendami Rejonowymi Policji, a także koordynacji wspólnych działań z wydziałami orzeczniczymi sądu, współdziałania Sądu Okręgowego w Warszawie z poszczególnymi sądami rejonowymi znajdującymi się w jego okręgu a także z Ministerstwem Sprawiedliwości i innymi instytucjami.

Zadania spoczywające na kierownictwie sądów z obszaru zarządzania kryzysowego wynikające z poszczególnych aktów prawnych przekazywane są do realizacji lub wdrożenia wewnętrznymi zarządzeniami z Ministerstwa Sprawiedliwości jako organu zwierzchniego. W Ministerstwie Sprawiedliwości funkcjonuje Centrum Zarządzania Kryzysowego, które zapewnia wymianę i przepływ informacji o zdarzeniach kryzysowych w funkcjonującym systemie meldunkowym Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Centrum Zarządzania Kryzysowego prowadzi monitoring zagrożeń dla jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości, w tym Sądu Okręgowego w Warszawie.

Nadzór nad zarządzaniem zdarzeniami kryzysowymi w Sądzie Okręgowym w Warszawie sprawuje prezes sądu. Realizację zadań w tym obszarze wykonuje kierownik Oddziału Bezpieczeństwa. Prezes sądu zobowiązany jest do składania meldunków dotyczących zdarzeń kryzysowych zaistniałych w podległych mu jednostkach.

Rodzaje zdarzeń kryzysowych w Sądzie Okręgowym w Warszawie

Pod pojęciem zarządzania kryzysowego w odniesieniu do sądu, poza zagrożeniami typu pożar, zalanie, awaria zasilania, należy rozumieć przede wszystkim wszelkie sytuacje zagrażające bezpieczeństwu sędziów i pracowników oraz uczestników postępowań, a także porządku publicznego na terenie obiektów sądowych. Zabezpieczenia rozpraw o podwyższonym stopniu ryzyka, tj. spraw budzących emocje społeczeństwa, medialne, procesy wieloosobowe, ochrona osób konwojowanych doprowadzanych do sądów czy też zabezpieczenie drogi konwoju świadka koronnego lub osoby chronionej w rozumieniu ustawy o ochronie pokrzywdzonego i świadka – to tylko niektóre zadania wykonywane niemalże codziennie na terenie obiektów sądowych, które jednocześnie stanowią źródło powstania sytuacji kryzysowej. Ich odpowiednie zabezpieczenie prewencyjne jest m.in. jednym z kluczowych zadań policji sądowej.

Policja sądowa

Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją służącą społeczeństwu, przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Została utworzona na mocy ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku *o Policji* (Dz.U. 2011, 287.1687). W jej skład wchodzi następujące rodzaje służb: kryminalna, prewencyjna oraz wspomagająca działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym¹⁰.

¹⁰ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji, Dz. U. 2011, 287.1687.

Zgodnie z art.4 ust. 2 ustawy o *Policji*¹¹ w skład Policji wchodzi policja sądowa.

Szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji policji sądowej

Szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji policji sądowej określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 roku w sprawie *szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej* (Dz.U. 2007, 155.1093, dalej: rozporządzenie MSWiA z dn.16.08.2007 r.)¹². Zapisy tego rozporządzenia zostały określone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości.

Zadania policji sądowej

Szczegółowe zadania policji sądowej określone zostały w §2 rozporządzenia MSWiA z dn. 16.08.2007 r.¹³ Należą do nich:

1. ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w budynkach sądów oraz prokuratur,
2. ochrona życia i zdrowia sędziów, prokuratorów oraz innych osób, w związku z wykonywaniem przez nich czynności wynikających z realizacji zadań wymiaru sprawiedliwości,
3. wykonywanie czynności procesowych zleczanych przez sąd lub prokuratora,
4. wykonywanie zarządzeń porządkowych sądu, wydawanych w celu uniemożliwienia zachowania zakłócającego porządek rozprawy lub godzącego w powagę sądu,
5. konwojowanie i doprowadzanie osób na polecenie sądu, prokuratora i właściwego komendanta Policji,
6. ochrona pomieszczeń dla osób konwojowanych lub doprowadzonych do czynności procesowych, usytuowanych w sądach i prokuraturach, w celu uniemożliwienia samowolnego oddalenia się osób tam umieszczonych, bezprawnego wtargnięcia osób postronnych oraz zapobieżenia innym zdarzeniom niebezpiecznym w skutkach dla bezpieczeństwa i porządku publicznego albo zagrażającym uszkodzeniem lub utratą chronionego mienia.

Policja sądowa realizuje swoje zadania w:

1. Sądach powszechnych, wojewódzkich sądach administracyjnych, Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz Sądzie Najwyższym,
2. Powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury.

Zakres działania policji sądowej nie obejmuje sądów wojskowych oraz Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, a także prokuratur wojskowych.

---

¹¹ Tamże, art. 4 ust. 2.

¹² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 roku w sprawie *szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej*, Dz. U. 2007, 155.1093.

¹³ Tamże, §2.

Organizacja policji sądowej

Policja sądowa usytuowana jest w strukturze organizacyjnej komend wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji. Jeżeli istnieją potrzeby zapewnienia efektywności działania policji sądowej, poszczególne komórki organizacyjne tej formacji mogą być tworzone dla kilku sądów lub prokuratur, o ile jest to uzasadnione ich usytuowaniem.

Przy wykonywaniu swoich zadań policja sądowa współdziała z pracownikami sądów i prokuratur, Służbą Więzienną oraz specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi realizującymi swoje zadania w jednostkach sądów i prokuratur. W przypadku Sądu Okręgowego w Warszawie jest to Wewnętrzna Służba Ochrony – Straż Sądowa oraz pracownicy firm realizujących usługę ochrony osób i mienia na podstawie zawieranych odrębnie umów.

Zarówno zasięg terytorialny, siedziby komórek organizacyjnych policji sądowej, a także wzajemne zasady współdziałania z pracownikami określone są przez właściwych komendantów wojewódzkich Policji lub Komendantem Stołecznym Policji w porozumieniu z właściwymi prezesami i prokuratorami. Porozumienia przybierają formę pisemną.

Pomieszczenia policji sądowej znajdują się w budynkach sądów powszechnych i powszechnych jednostek prokuratur. Koszty związane z ich wyposażeniem i utrzymaniem ponosi właściwa jednostka sądu lub prokuratury, z którą zawarte zostało porozumienie¹⁴.

Policja sądowa w strukturze Komendy Stołecznej Policji¹⁵

Rozkazem Organizacyjnym nr 23/WA/2007 Komendanta Stołecznego Policji z dnia 4 września 2007 roku policja sądowa z dniem 12 września 2007 roku została włączona w struktury Wydziału Konwojowego Komendy Stołecznej Policji. W skład Wydziału Konwojowego, którego terenem działania jest obszar całego kraju, wchodzi:

1. Sekcja I,
2. Sekcja II w tym pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia (PdOZ),
3. Sekcja III,
4. Sekcja Policji Sądowej I,
5. Sekcja Policji Sądowej II,
6. Sztab Policji w tym kancelaria jawna i poczta specjalna,
7. Policyjna Izba Dziecka,
8. Jednoosobowe Stanowisko do spraw Przetwarzania Materiałów Niejawnych.

Wydział Konwojowy realizuje zadania Komendy Stołecznej Policji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom konwojowanym i zatrzymanym m.in. poprzez:

---

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej, Dz. U. 2007, 155.1093.

¹⁵ <http://www.policja.waw.pl/pl/stoleczna-policja/wydzialy-ksp/wydzialkonwojowy/96,WydzialKonwojowy.html> [dostęp: 19.05.2016].

- organizowanie, koordynowanie oraz wykonywania konwojów i doprowadzeń osób pozbawionych wolności, realizowanych na polecenie sądu, prokuratora, właściwego komendanta Policji oraz innych uprawnionych organów,
- wykonywanie konwojów nieletnich, sprawców czynów karalnych, do schronisk i zakładów poprawczych, realizowanych na polecenie sądu i prokuratora,
- wykonywanie doprowadzeń cudzoziemców zatrzymanych przez Policję, wobec których sąd wydał postanowienie o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców,
- wykonywanie konwojów osób pozbawionych wolności, przekazywanych stronie Polskiej w ramach umów międzynarodowych.

Natomiast Sekcja Policji Sądowej I oraz Sekcja Policji Sądowej II wchodzące w skład Wydziału Konwojowego („stołeczna” policja sądowa) odpowiadają m.in. za:

- ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego w budynkach sądów i prokuratur;
- ochronę życia i zdrowia sędziów, prokuratorów oraz innych osób, w związku z wykonywaniem przez nich czynności wynikających z realizacji zadań wymiaru sprawiedliwości;
- wykonywanie czynności procesowych zleczanych przez sąd lub prokuratora;
- ochronę pomieszczeń dla osób konwojowanych lub doprowadzonych do czynności procesowych, usytuowanych w sądach i prokuraturach;
- rozpoznawanie i eliminowanie zagrożeń wewnątrz ochraniających budynków sądów i prokuratur;
- współpracę z uzbrojonymi formacjami ochronnymi realizującymi fizyczną i techniczną ochronę budynków, w których mieszczą się sądy i prokuratury;
- udział, zgodnie z właściwością rzeczową, w przygotowaniach do szczególnej ochrony obiektów kategorii II Komendy, uznanych za szczególnie ważne dla ochrony i bezpieczeństwa państwa;
- ochronę rozpraw sądowych w Sądach Rejonowych znajdujących się na terenie działania komend powiatowych Policji, funkcjonujących na obszarze działania Komendanta Stołecznego Policji.

W obszarze działania stołecznej policji sądowej znajdują się m.in. Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, Sąd Apelacyjny w Warszawie, Sąd Okręgowy w Warszawie oraz Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, a także część sądów rejonowych znajdujących się w okręgu działań obu wyżej wymienionych sądów okręgowych.

Porozumienie Komendanta Stołecznego Policji z Prezesem Sądu Okręgowego w Warszawie

Na podstawie §4 ust. 3 i §5 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z dn. 16 sierpnia 2007 roku¹⁶, w dniu 6 lutego 2009 roku zawarte zostało *Porozumienie* pomiędzy Komendantem Stołecznym Policji a Prezesem Sądu Okręgowego w Warszawie (dalej: *Porozumienie*). Przedmiotem *Porozumienia* jest:

---

¹⁶ Tamże, §4 ust. 3 oraz §5 ust. 2.

1. określenie zasad współdziałania funkcjonariuszy Wydziału Konwojowego KSP z pracownikami Sądu Okręgowego w Warszawie i jego jednostek organizacyjnych w okręgu;

2. ustalenie zasięgu terytorialnego oraz siedziby Sekcji Policji Sądowej I oraz Sekcji Policji Sądowej II Wydziału Konwojowego KSP (policji sądowej).

Policja sądowa na mocy *Porozumienia* obejmuje swoim zasięgiem jednostki wymiaru sprawiedliwości zlokalizowane w okręgu Sądu Okręgowego w Warszawie. Należą do nich następujące obiekty sądowe:

1. Sąd Okręgowy w Warszawie – przy al. „Solidarności” 127, ul. Czerniakowskiej 100 i ul. Kocjana 3 (obiekt z salami do rozpraw o podwyższonym stopniu ryzyka);

2. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie i Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 82;

3. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie przy ul. Ogrodowej 58 i al. „Solidarności” 58

4. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie i Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie przy ul. Kocjana 3.

Siedzibą policji sądowej są pomieszczenia zlokalizowane w gmachu Sądu Okręgowego w Warszawie przy al. „Solidarności” 127, natomiast w sądach rejonowych pomieszczenia dla funkcjonariuszy zapewnia kierownictwo tych jednostek.

Ponadto *Porozumienie* określa m.in.: obowiązek kierowania wniosków i opinii w sprawach bezpieczeństwa i porządku na terenie obiektów sądowych objętych *Porozumieniem* (raporty na temat stanu bezpieczeństwa w sądach i dane statystyczne w tym zakresie przedstawiane są cyklicznie), określa kwestie związane z konwojami osób, podejmowanymi działaniami na wypadek otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego, obowiązek informowania policji sądowej o wyznaczonych rozprawach i ewentualnych zagrożeniach z tym związanych, zadaniach związanych z ogłoszoną ewakuacją.

Porozumienie zawarte jest na czas nieokreślony i może być rozwiązane przez każdą ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Instrukcja współpracy z Policją

Na podstawie §2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej strażami gminnymi (miejskimi) (Dz.U. 1998, 161.1108)¹⁷ oraz *Porozumienia* zawartego w dniu 6 lutego 2009 roku pomiędzy Komendantem Stołecznym Policji w Warszawie a Prezesem Sądu Okręgowego w Warszawie wprowadzona została *Instrukcja współpracy Wewnętrznej Służby Ochrony o nazwie „Straż Sądowa” w Sądzie Okręgowym w Warszawie z Policją* (dalej:

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej strażami gminnymi (miejskimi), Dz.U. 1998, 161.1108.

Instrukcja). Zapisy *Instrukcji* wchodzi w życie z datą uzgodnienia przez Komendanta Stołecznego Policji Planu Ochrony Sądu Okręgowego w Warszawie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 roku *o ochronie osób i mienia* (tekst jednolity: Dz.U. 2014 poz. 1099)¹⁸, dokument ten stanowi jawny załącznik do Planu ochrony Sądu Okręgowego w Warszawie.

Z uwagi na znaczenie, zadania, rolę i lokalizację policji sądowej w obiektach Sądu Okręgowego w Warszawie *Instrukcja* uzgadniana jest nie tylko z właściwym Komendantem Rejonowym Policji, ale również z Naczelnikiem Wydziału Konwojowego Komendy Stołecznej Policji, w którego strukturze znajduje się policja sądowa.

Zasady współpracy Straży Sądowej z policją sądową polegają m.in. na:

1. wymianie informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego;
2. współdziałaniu w celu utrzymania spokoju i porządku publicznego w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
3. współdziałaniu przy zabezpieczaniu miejsc popełnienia przestępstw i wykroczeń w granicach chronionych obszarów, obiektów lub urzędzeń;
4. wzajemnych konsultacji doskonalących metody współpracy.

Instrukcja określa zasady współpracy polegające w głównej mierze na wymianie informacji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w obiektach sądowych, a przede wszystkim wymianie informacji mającej na celu zapobiegnięcie wystąpienia zagrożeń.

Działania prewencyjne policji sądowej polegające m.in. na: wymianie informacji o wszelkich zdarzeniach rzutuujących na stan bezpieczeństwa chronionych obiektów, stan bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego na terenie Sądu Okręgowego w Warszawie, wystawianiu wspólnych patroli na terenie chronionych obiektów, współdziałaniu podczas przeprowadzanej ewakuacji chronionych obiektów czy współdziałaniu przy zabezpieczaniu procesów mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa na możliwie najwyższym poziomie jak również zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej.

Rola i zadania policji sądowej w obszarze zarządzania kryzysowego

Mimo że w obowiązujących aktach prawnych dotyczących zadań Policji sądowej nie odniesiono się literalnie do kwestii zarządzania kryzysowego w rozumieniu ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku *o zarządzaniu kryzysowym* (Dz.U. 2013, 1166)¹⁹, roli Policji sądowej w tym obszarze nie można pominąć – zarówno w czasie sytuacji kryzysowej jak i w działaniach prewencyjnych podejmowanych na wypadek jej zaistnienia.

Poza oczywistymi przypadkami zdarzeń kryzysowych typu: pożar, zalanie, awaria zasilania w Sądzie Okręgowym w Warszawie mogą zaistnieć sytuacje kryzysowe związane ze specyfiką tego urzędu. Możemy do nich zaliczyć zdarzenia na tle aktów terrorystycznych (np. informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego),

---

¹⁸ Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, Dz.U. 2014 poz. 1099.

¹⁹ Tamże.

próba ucieczki osoby konwojowanej, zamach na zdrowie lub życie sędziego, zagrożenia związane z rozpoznawaniem spraw tzw. „medialnych”, potencjalne zdarzenia związane z obecnością świadka koronnego na terenie sądu, spontaniczne zgromadzenia publiczne przeciwników wymiaru sprawiedliwości.

Zgodnie z §4 pkt 4 *Porozumienia* „w sytuacjach zdarzeń nadzwyczajnych, zamachu lub jego próby oraz w celu utrzymania powagi Sądu lub przywrócenia porządku na sali rozpraw, sędzia, pracownik sądu, a także każdy obywatel może zwrócić się o udzielenie pomocy bezpośrednio do funkcjonariusza Policji sądowej [...]”. Ten ogólny zapis odnoszący się m.in. do „zdarzeń nadzwyczajnych” i „zamachu lub jego próby” – a więc możliwości zaistnienia sytuacji kryzysowej dla Sądu określa w jednoznaczny sposób rolę Policji sądowej. Kolejne punkty *Porozumienia* oraz szczegółowych aktów prawnych odnoszą się do konkretnych sytuacji i zdarzeń mogących spowodować sytuację kryzysową lub zagrozić bezpieczeństwu osób lub mienia.

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego

Zgodnie z §4 pkt 6 *Porozumienia*, w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w jednostce organizacyjnej Sądu Okręgowego w Warszawie, Naczelnik Wydziału Konwojowego Komendy Stołecznej Policji przez podległych mu funkcjonariuszy zawiadamia odpowiednie służby, kierownika jednostki oraz podejmuje czynności sprawdzające – wraz z rozpoznaniem minersko-pirotechnicznym.

Informacje o podłożeniu ładunku wybuchowego (tzw. alarmy bombowe) nie należą do rzadkości w sądach powszechnych. W okręgu Sądu Okręgowego w Warszawie w ostatnich trzech latach ich liczba kształtowała się w następujący sposób:

2013 rok – 28 alarmów bombowych

2014 rok – 17 alarmów bombowych

2015 rok – 20 alarmów bombowych

Wszystkie informacje o podłożeniu ładunku wybuchowego do tej pory były fałszywe. Każdorazowo po otrzymaniu takiej informacji (najczęściej przekazywanej telefonicznie do Biura Obsługi Interesanta sądu, sekretariatu przypadkowego wydziału lub oddziału, rzadziej drogą mailową) podejmowane są działania określone w szczegółowych procedurach i regulacjach prawnych.

Zarządzeniem nr 12 Komendanta Głównego Policji z dnia 8 kwietnia 2014 roku²⁰ określono zasady postępowania policjantów w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu urządzenia wybuchowego. W przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego na terenie obiektu sądowego, na podstawie wskazanego wyżej zarządzenia policja sądowa przekazuje dyżurnemu Komendy Stołecznej Policji informację o: okolicznościach zdarzenia, fakcie poinformowania administratora zagrożonego obiektu lub terenu, podjętych działaniach przez inne służby, liczbie ewakuowanych z zagrożonego obiektu lub terenu, wynikach

²⁰ Zarządzenie nr 12 Komendanta Głównego Policji z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie postępowania policjantów w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu urządzenia wybuchowego (poz. 32).

przeprowadzonych czynności minersko-pirotechnicznych. Informacje przekazywane są następnie do Centralnego Biura Śledczego Policji (CBŚP), gdzie dokonywana jest analiza otrzymanej informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego m.in. w celu analizy zgłoszenia, ustalenia powiązań z innymi informacjami, oszacowania ryzyka w celu określenia rekomendacji dla administratora zagrożonego obiektu w zakresie przeprowadzenia ewakuacji lub odstąpienia od ewakuacji obiektu. Rekomendacje w zakresie ewakuacji przekazywane są również do Centrum Antyterrorystycznego Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W Sądzie Okręgowym w Warszawie decyzję o ewakuacji lub odstąpieniu od jej przeprowadzenia podejmuje Prezes sądu, po zapoznaniu się z okolicznościami zdarzenia i rekomendacją CBŚP.

Bez względu na okoliczności i rekomendację CBŚP, funkcjonariusze policji sądowej przeprowadzają rozpoznanie minersko-pirotechniczne. Rozpoznanie polega na sprawdzeniu wszystkich ciągów komunikacyjnych oraz pomieszczeń sądu pod kątem wzbudzających podejrzenia pakunków lub przedmiotów mogących okazać się samodzielnym urządzeniem wybuchowym. W sprawdzeniu bierze udział również pies policyjny, wyspecjalizowany do wykrywania ładunków wybuchowych.

Z uwagi na charakter działalności sądów, konieczność zapewnienia bezpieczeństwa sędziom i pracownikom na co dzień, policja sądowa przeprowadza codziennie rozpoznania minersko – pirotechniczne we wszystkich obiektach sądowych objętych *Porozumieniem* – przed rozpoczęciem urzędowania. Rozpoznania przeprowadzane są też ponownie w szczególnych sytuacjach – np. z uwagi na doprowadzenie świadka koronnego do sądu.

Liczba rozpoznań minersko-pirotechnicznych w ostatnich trzech latach kształtowała się w następujący sposób:

Rok 2013 – 1638 rozpoznań

Rok 2014 – 1520 rozpoznań

Rok 2015 – 1532 rozpoznania

Należy nadmienić, że funkcjonariusze policji sądowej posiadający przeszkolenie minersko-pirotechniczne dodatkowo ujęci są do zadań w ramach Nieetatowej Grupy Rozpoznania Minersko-Pirotechnicznego (NGRM-P). W przypadku zarządzenia koncentracji NGRM-P funkcjonariusze biorą udział w zabezpieczeniach pod kątem rozpoznania minersko-pirotechnicznego spotkań, imprez i uroczystości z udziałem osób podlegających ochronie ustawowej oraz oficjalnych delegacji zagranicznych. Zaangażowanie do działań pirotechnicznych nie tylko w obiektach sądowych oznacza przeciwdziałanie zaistnieniu sytuacji kryzysowej nie tylko lokalnie, na terenie obiektów sądowych, ale również na zdecydowanie większym obszarze i większą skalę.

Zabezpieczenia rozpraw o podwyższonym stopniu ryzyka

Wiele spraw rozpoznawanych codziennie w sądach powszechnych możemy zaliczyć do kategorii spraw o podwyższonym stopniu ryzyka. Są to procesy budzące skrajne emocje społeczeństwa, znajdujące się w zainteresowaniu mediów, sprawy osób zajmujących publiczne stanowiska, oraz takie, podczas których może dojść do

zakłócenia porządku publicznego lub podejrzenie, że w ich trakcie może dojść do naruszenia powagi sądu. Są to również procesy „wieloosobowe”, z udziałem szczególnie niebezpiecznych osób lub z udziałem osób, które objęte są szczególną ochroną. Z rozpoznaniem tej kategorii spraw wiąże się ryzyko zaistnienia sytuacji kryzysowej dla bezpieczeństwa sądu – od próby zagrożenia życiu świadka koronnego do zakłócenia powagi sądu poprzez brak możliwości opanowania liczby publiczności na sali rozpraw. Przyjmuje się za każdym razem, że podczas tego typu rozpraw lub posiedzeń może zostać zagrożone bezpieczeństwo zarówno Sędziego, pracowników jak i stron, a niekiedy osób postronnych – publiczności.

Prewencyjne działania policji sądowej w przypadku szczególnej obsługi rozpraw o podwyższonym stopniu ryzyka polegają przede wszystkim na: analizie i ocenie stopnia zagrożenia dla rozpoznania sprawy, propozycji sposobu jej zabezpieczenia m.in. poprzez: wskazanie odpowiedniej sali rozpraw, stosowanie systemu imiennych kart wstępu na salę, identyfikujących uczestników procesu, przeprowadzenie dodatkowego rozpoznania minersko-pirotechnicznego, a w szczególnych sytuacjach – wprowadzenie dodatkowej kontroli osób wchodzących na salę.

Niezwykle istotnym elementem w procesie prewencyjnego zabezpieczenia tej kategorii rozpraw jest odpowiednio wcześniej przekazana policji sądowej informacja o wyznaczeniu terminu w sprawie, która może wywołać zdarzenie zagrażające bezpieczeństwu. Na podstawie §4 pkt 5 *Porozumienia* oraz dodatkowych regulacji wewnętrznych sądu określono sposób i termin zawiadamiania o wyznaczeniu rozprawy lub posiedzenia o podwyższonym stopniu ryzyka.

W przypadku rozpoznania procesów związanych np. z przestępczością zorganizowaną, przesłuchaniem świadka koronnego lub z udziałem większej niż sześć osób pozbawionych wolności (konwojowanych) zalecane jest ich rozpoznanie w obiekcie Sądu Okręgowego w Warszawie przy ul. Kocjana 3, w którym znajdują się sale przeznaczone do rozpraw o podwyższonym stopniu ryzyka. Budynek z salami i przyległym do niego terenem jest odpowiednio zabezpieczony fizycznie, technicznie i elektronicznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa na najwyższym poziomie, zarówno osobom w nich przebywającym jak i informacjom w nim ujawnianym. Dostęp do obiektu jest w pełni kontrolowany, funkcjonariusze policji sądowej w trakcie trwania rozpraw odpowiadają za bezpieczeństwo na tej przestrzeni.

W ciągu ostatnich trzech lat liczba zabezpieczonych rozpraw i posiedzeń przez policję sądową z uwagi na udział świadka koronnego, medialny charakter sprawy, na zagrożenie bezpieczeństwa osobistego osób w nich uczestniczących lub możliwość wystąpienia zakłóceń przebiegu rozprawy kształtowała się następująco:

Rok 2013 – 750 zabezpieczeń,

Rok 2014 – 699 zabezpieczeń,

Rok 2015 – 710 zabezpieczeń.

Udział policji sądowej w ewakuacji sądu

Zapisy §4 pkt 7 *Porozumienia* oraz Instrukcji postępowania na wypadek zagrożenia pożarowego (Instrukcja ppoż) określają zadania Policji sądowej na wypadek

ogłoszenia ewakuacji osób znajdujących się w budynku sądu przy al. „Solidarności” 127 w Warszawie. Z uwagi na lokalizację gmachu sądu oraz wyznaczonych miejsc zbiórek funkcjonariusze policji sądowej zabezpieczają przejście przez ulicę Ogrodową w celu bezpiecznego przeprowadzenia ewakuacji. Funkcjonariusze zabezpieczają również wejścia i wyjścia z gmachu sądu w celu uniemożliwienia przedostania się do wnętrza budynku osobom nieuprawnionym.

Zgodnie z wewnętrznymi procedurami postępowania na wypadek załączenia alarmu przeciwpożarowego to Dyżurny policji sądowej powinien jako pierwszy w kolejności otrzymać informację o zarządzonej ewakuacji.

Zadania policji sądowej przy ogłoszeniu stopnia alarmowego

W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku *o zarządzaniu kryzysowym*²¹ lub w przypadku zagrożenia wystąpieniem takiej sytuacji, na mocy Zarządzenia nr 18 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2016 roku *w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego*²² możliwe jest wprowadzenie jednego z czterech stopni alarmowych. Opracowywane w Sądzie Okręgowym w Warszawie moduły zadaniowe dla poszczególnych stopni uwzględniają w zadaniach również policję sądową. Przykładowo, w przypadku uzyskania informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub sabotażowym, którego zakres i rodzaj jest trudny do przewidzenia, po wprowadzeniu pierwszego stopnia alarmowego (stopień ALFA)²³ rola policji sądowej na terenie sądu polegać będzie m.in. na współudziale z pracownikami ochrony przy wzmożonych kontrolach obiektów sądowych w celu wzmocnienia ochrony, przyjmowaniu informacji o zauważonych nieznanach pojazdów na terenie parkingów sądowych, zwiększeniu liczby rozpoznań minersko – pirotechnicznych. W przypadku powołania zespołu kryzysowego przedstawiciel kierownictwa policji sądowej będzie członkiem tego zespołu.

Inne działania prewencyjne na rzecz bezpieczeństwa i przeciwdziałaniu sytuacjom kryzysowym w Sądzie Okręgowym w Warszawie podejmowane przez policję sądową

Policja sądowa bierze aktywny udział w realizacji działań uświadamiających, szkoleniowych, konsultacyjnych na rzecz bezpieczeństwa w Sądzie Okręgowym w Warszawie, włączając w to działania mające realne odniesienie do przeciwdziałania zaistnieniu sytuacji kryzysowych. Do działań tych należą szkolenia, spotkania z osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w jego różnych obszarach oraz współtworzenie i aktualizacja wewnętrznych regulacji sądu z obszaru bezpieczeństwa.

²¹ Tamże, art. 3 pkt. 1.

²² Zarządzenie nr 18 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego.

²³ <http://www.antyterroryzm.gov.pl/> [dostęp: 19.05.2016].

Współtworzenie procedur z obszaru bezpieczeństwa

W wyniku realizacji zawartego porozumienia z prezesem sądu, a także w ramach współdziałania z Oddziałem Bezpieczeństwa Sądu Okręgowego w Warszawie, policja sądowa brała czynny udział w konsultacjach lub współtworzyła wiele wewnętrznych regulacji sądu związanych z obszarem bezpieczeństwa, w tym zarządzania kryzysowego. Do najważniejszych procedur i regulaminów należą m.in.: „Regulamin bezpieczeństwa i porządku”, „Instrukcja dla Pracowników wymiaru sprawiedliwości dotycząca zasad postępowania w celu zachowania bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności służbowych przez funkcjonariuszy Policji, CBŚP, ABW, CBA oraz innych formacji uzbrojonych na terenie Sądu Okręgowego w Warszawie i jednostek podległych”, zarządzenie dotyczące zakazu fotografowania określonych miejsc w siedzibie sądu a także regulujące zasady wjazdu na teren dziedzińca sądu. Każda z wdrożonych regulacji ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa na jak najwyższym poziomie a także przeciwdziałanie zaistnienia sytuacjom zagrażającym bezpieczeństwu, które mogą skutkować zaistnieniem sytuacji kryzysowej w sądzie.

Organizacja szkoleń dla pracowników sądu

W 2015 roku funkcjonariusze policji sądowej przeprowadzili 17 szkoleń dla ponad 350 pracowników Sądu Okręgowego w Warszawie w zakresie elementarnych zasad bezpieczeństwa, praktycznego wykorzystania procedury postępowania w przypadku odebrania telefonu z informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego lub o innym zagrożeniu, zapisów „Regulaminu bezpieczeństwa i porządku” obowiązującego w Sądzie Okręgowym w Warszawie oraz praktycznego zastosowania szczególnych procedur stanowiących załączniki do Polityki Bezpieczeństwa Fizycznego Sądu Okręgowego w Warszawie. Szkolenia przeprowadzane przez funkcjonariuszy spotykały się z pozytywnym odbiorem z uwagi na doświadczenia, merytoryczną wiedzę i autorytet „munduru”. Poza przekazaniem wiedzy praktycznej celem prewencyjnym przeprowadzonych szkoleń było niewątpliwie budowanie świadomości o możliwych zagrożeniach oraz sposobie reagowania na nie, a także uświadomienie pracowników o wadze i znaczeniu obszaru bezpieczeństwa na terenie sądu.

Udział w spotkaniach z osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie obiektów sądowych

Od 2014 roku w Sądzie Okręgowym w Warszawie organizowane są cykliczne, comiesięczne spotkania z osobami odpowiedzialnymi za zapewnienie i organizację bezpieczeństwa w Sądzie Okręgowym w Warszawie we wszystkich jego siedzibach. W każdym spotkaniu bierze udział przedstawiciel policji sądowej. Spotkania mają na celu analizę i ocenę poziomu bezpieczeństwa, zaistniałych sytuacji kryzysowych i incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa, a także planowanie działań prewencyjnych na wypadek zaistnienia podobnych zdarzeń w przyszłości.

Od 2015 roku organizowane są spotkania z przedstawicielami Sądów Rejonowych w okręgu Sądu Okręgowego w Warszawie w celu oceny ustalonych zasad współdziałania policji sądowej na terenie tych jednostek z pracownikami ochrony.

Policja sądowa bierze udział również w konsultacjach i spotkaniach nieplanowanych, organizowanych ad hoc, związanych z nagłymi sytuacjami wymagającymi uwzględnienia kwestii z obszaru bezpieczeństwa.

Bibliografia

Jabłonak M., Smolak L., *Zarządzanie kryzysowe w Polsce*, Wydawnictwo Typografia, Pułtusk 2007.

Lidwa W., *Zarządzanie kryzysowe*, Warszawa 2015.

Akty prawne

Ustawa z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1967 nr 44 poz. 220.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji, Dz.U. 2011, 287.1687.

Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia, Dz.U. 2014 poz. 1099.

Ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 roku, Dz.U. nr 98 poz. 1070.

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, Dz.U. 2013, 1166.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej strażami gminnymi (miejskimi), Dz.U. 1998, 161.1108.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej, Dz.U. 2007,155.1093.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. 2015, 2316.

Zarządzenie nr 12 Komendanta Głównego Policji z dnia 8 kwietnia 2014 roku w sprawie postępowania policjantów w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu urzędzenia wybuchowego (poz. 32).

Zarządzenie nr 18 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2016 roku w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego.

Strony internetowe

<http://www.policja.waw.pl/pl/stoleczna-policja/wydzialy-ksp/wydzial-konwojowy/96,Wydzial-Konwojowy.html> (dostęp: 19.05.2016).

<http://www.antyterroryzm.gov.pl/> (dostęp: 19.05.2016).

<http://rcb.gov.pl/> (dostęp: 19.05.2016).

<http://www.warszawa.so.gov.pl/oddzialy.html> (dostęp: 19.05.2016).

Preventive action of the judicial police in a crisis situation based on the example of Regional Court in Warsaw – legal situation as of 19 May 2016

Abstract

Artykuł ukazuje rolę i znaczenie działań policji sądowej podejmowanych w celu przeciwdziałania zaistnieniu sytuacjom kryzysowym w sądzie powszechnym na przykładzie Sądu Okręgowego w Warszawie. Została w nim przedstawiona powszechnie przyjęta

organizacja i struktura obszaru bezpieczeństwa w sądach powszechnych w RP oraz szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji policji sądowej wynikające z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 roku w sprawie szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej (Dz.U. 2007, 155.1093). Szczególną uwagę zwrócono na obszar zarządzania kryzysowego i kwestie wynikające z zapisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2013, 1166), które nie zostały wyszczególnione w czynnościach prezesa i dyrektora sądu w aktualnie obowiązującym stanie prawnym, natomiast kwestie te pozostają żywe i konieczne do uwzględnienia przy zapewnianiu bezpieczeństwa w sądzie. Na przykładzie organizacji obszaru bezpieczeństwa fizycznego w Sądzie Okręgowym w Warszawie przedstawiono klasyfikację możliwych zdarzeń kryzysowych w sądach oraz metody działań podejmowanych przez policję sądową w celu uniknięcia ich zaistnienia, zminimalizowania ryzyka lub usunięcia skutków ewentualnie powstałych zdarzeń kryzysowych lub innych zagrażających bezpieczeństwu publicznemu. Opisane zostały działania policji sądowej związane z postępowaniem w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego, zabezpieczenia rozpraw sądowych o podwyższonym stopniu ryzyka, rola policji sądowej w sytuacji ogłoszenia ewakuacji osób z budynku sądu, przy ogłoszeniu stopnia alarmowego oraz inne działania prewencyjne podejmowane na rzecz bezpieczeństwa i przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym w Sądzie Okręgowym w Warszawie m.in. udział w tworzeniu procedur i wewnętrznych regulacji sądu w obszarze bezpieczeństwa, organizacja szkoleń i spotkań uświadamiająco-informacyjnych.

Słowa kluczowe: sąd, policja, policja sądowa, prewencja, zarządzenie kryzysowe

Keywords: The court, police, judicial police, prevention, crisis management

Kinga Wójcik-Prządka

mgr pedagogiki, specjalista w zakresie edukacji obronnej i bezpieczeństwa publicznego i edukacji dla bezpieczeństwa, wykładowca Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej i Zarządzania pod auspicjami Polskiej Akademii Nauk; pracownik Sądu Okręgowego w Warszawie (administrator bezpieczeństwa informacji, kierownik Oddziału Bezpieczeństwa.